JACOB WESTERBAEN (OCKENBURGH)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
22 DECEMBER 1655
5441

Samenvatting: Westerbaen is naar aanleiding van zijn psalmvertaling aangevallen door een anonymus, net als Huygens indertijd bij zijn *Orgelgebruyck*. Westerbaen stuurt nu Huygens zijn repliek op de anonieme aanvaller.
Door Huygens beantwoord op 28 december 1655 (***5442***) .
Bijlage: *Boden-brood* (Westerbaen 1655); *J. van Vondelen voorloper* (I.A.S. 1655).
Primaire bron: Leiden, Univ. Bibl., Cod. Hug. 37: brief (dubbelvel, 20x31cm, a│d; autograaf).
Vroegere uitgaven: Worp 1886, nr. 32, pp. 262-263: volledig.
— Worp 5, nr. 5441, pp. 247-248: volledig.
Namen: Jan Janszoon Calckman; Joost van den Vondel.
Titels: *Psalmen Davids* (Westerbaen 1655); *Boden-brood* (Westerbaen 1655); *Orgelgebruyck*.
Glossarium: psalmus (psalm); oda (gezang).

Transcriptie

Mijn Heere

Mijn Heere van Zuylichem, etc.

Salutem plurimam.

Cum Anemaulica tua, vir nobilissime et præstantissime, sive tractatum tuum de usu organi edideras, percussit te calce suâ vir, cui nomen ab illâ calce erat, quâ dealbantur parietes. Est scilicet [1]‘periculosæ plenum opus aleæ’ sacris se immiscere, etiam illis, quæ ea aliquo modo concernunt. Evenit et mihi ut, postquam psalmos Davidicos Belgicis rhythmis à me conscriptos cum præfatione illis præmissâ edidissem, quidam illam secus et præter mentem meam interpretarentur, et quæ ego candidè dixeram, aliorsum detorsa lividis arroderent dentibus, minitantes mihi magnum malum et calamos [2]‘stricto mucrone coruscos.’ Dum trepido ad horum et arundinum umbras, prodiit tandem post tres ab editione odarum istarum menses libellus cujusdam anonymi, qui se Vondelium aut Vondelii præcursorum appellat. Placuit huic tenebrioni personam induere viri, quem mihi putabat aliquatenus infestum, ut forsitan illum sibi hyperaspisten in arenam hanc contra me hoc pacto alliceret, qui me cum larvis luctantem porrò conficeret. Etsi autem hæc cordatis, si spernerentur, vilescere posse videbantur, tamen ne silentium meum in conscientiam duceret hic lucifuga, et id seriò triumpharet apud illos, qui inter sacrum et saxum discernere non norunt, visum fuit aliquid calumniis et obtrectationibus illius reponere, cujus exemplar ad te mitto. Si tibi otium et operæ pretium erit hæc aliquando percurrere, videbis etiam me tuo hic usum patrocinio, qui etiam, ubi psalmis meis aliquid præfatus fui, paginæ partem fecisti. Vale et me benevolentiâ [3]tuâ et favore prosequi dignare. In Ockenburgo, postridie solstitii hyberni anno 1655.

Nobilissimi Nomini Tui cultor observantissimus
J. Westerbaen.

---

1. Horatius, *Odæ*, II, 1, 6-7: ‘*Periculosæ plenum opus aleæ*, │ Tractas ....’
2. Vergilius, *Æneis*, II, 333-334: ‘... Stat ferri acies *mucrone corusco* │ *stricta*, parata neci; ...’
3. Worp: <tuâ> ontbreekt.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5441

Vertaling

Aan de heer van Zuilichem, enz.

Gegroet.

Toen u, edele en voortreffelijke heer, uw geschrift over het *Orgelgebruyck* uitgaf, werd u met kalk aangevallen door een [4]man, wiens naam afgeleid is van die kalk, waarmee muren worden gewit. Het is kennelijk [5]'een werk vol van onverwachte gevaren' om zich in heilige zaken te mengen, zelfs die welke deze op de een of andere manier betreffen. Mij is het ook overkomen dat, nadat ik de [6]psalmen van David, door mij in Nederlandse rijmen weergegeven, had uitgegeven voorzien van een inleiding, sommigen die [inleiding] anders dan mijn bedoeling hebben uitgelegd, en, wat ikzelf duidelijk heb gezegd, in verdraaide vorm met afgunstige tanden hebben aangeknaagd, mij bedreigend met veel kwaad en pennen [7]'die flikkeren als een geheven zwaard.' En in angst voor de schaduwen hiervan en voor de rietstengels [waaruit de pijlen worden gemaakt], is er nu, drie maanden na de uitgave van die gezangen een [8]boekje verschenen van een [9]anonymus die zich Vondels of Vondelse voorloper noemt. Het heeft deze duisterling behaagd de rol aan te nemen van een [10]man, die naar zijn mening mij enigszins vijandig zou zijn, zodat hij hem misschien op deze wijze in deze strijd tegen mij zou betrekken als een dekking van hem, die mij verder met spoken zou laten strijden. En hoewel deze spoken door verstandigen schenen te kunnen worden bedwongen door ze te miskennen, heb ik, om niet deze lichtschuwe te laten geloven dat mijn zwijgen toestemmen betekende en hij later een triomf kon vieren bij hen die het verschil tussen het heilige en heidense niet weten, besloten [11]iets tegen te werpen tegen zijn lasteringen en afgunstigheden, waarvan ik u nu een exemplaar toestuur. Als u tijd hebt en het de moeite waard vindt dit [12]alles eens door te nemen, zult u zelfs zien dat ik uw voorspraak heb benut, omdat u, waar ik in mijn psalmen iets vooraf heb gezegd, een deel van een [13]bladzijde hebt gevuld. Gegroet en blijf mij met uw welwillendheid en gunst achtervolgen. Ockenburg, 22 december 1655.

Uw gehoorzame vereerder
Jacob Westerbaen.

4. Jan Janszoon Calckman.
5. Horatius, *Odæ*, II, 1, 6-7: 'U onderneemt *een werk vol onverwachte gevaren*, ...'
6. Jacob Westerbaen, *Psalmen Davids* (Den Haag 1655).
7. Vergilius, *Æneis*, II, 333-334: 'Er staat een ijzeren slagorde, *met geheven flikkerende zwaarden*, gereed voor verderf.'
8. I.A.S., *J. van Vondelen voorloper* (Amsterdam 1655).
9. De identificatie van 'I.A.S.' met Pieter van Gelre (al door Westerbaen zelf) lijkt niet terecht.
10. Joost van den Vondel.
11. Jacob Westerbaen, *Boden-brood* (Den Haag: Anthony Janszoon Tongerloo, 1655).
12. Uit Huygens' antwoord van 28 december 1655 (***5442***) blijkt dat Westerbaen ook het geschrift van I.A.S. meezond, althans dat Huygens dit ook heeft gelezen.
13. Wat droeg Huygens bij aan het voorwerk van Westerbaen? Een drempeldicht of iets anders? UUB 131 Q 10.

© Rudolf Rasch, transcripties en vertalingen

https://resources.huygens.knaw.nl/briefwisselingconstantijnhuygens/brief/nr/5441